

УДК 35:351.74:323.2

DOI [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2025-2\(18\)-08](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2025-2(18)-08)**СЕМЕНЕЦЬ-ОРЛОВА Інна Андріївна,**

доктор наук з державного управління, професор,
завідувач кафедри публічного адміністрування
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»,
вул. Фрометівська, 2, м. Київ, 03039, Україна
innaorlova@ukr.net
ORCID: 0000-0001-9227-7426

ІНСТИТУЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У ПРИЗМІ РОЗБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ: БЕЗПЕКОВИЙ КОНТЕКСТ

***Анотація.** Впродовж останнього десятиліття установи та організації публічного сектору зіткнулися з низкою криз та викликів (посилення безпекових викликів, диверсифікація гібридних загроз, економічні та фінансові кризи). Предметом наукового аналізу стає фактор як національної стійкості загалом, так і стійкості регіонів (областей), так і стійкості територій (кілька громад), так і стійкості окремих громад. Низка останніх досліджень апелює навіть до організаційної стійкості окремих установ та організацій публічного сектору. Тому предметом наукових дискусій стали проблемні аспекти низки факторів організаційного розвитку, за допомогою яких державні та недержавні організації справляються з викликами і залишаються здатними нарощувати організаційну стійкість, що стає компонентом національної стійкості.*

Здійснено аналіз дефініції поняття “національна стійкість” та компонентів, що входять до його інтегрованого змісту в їх взаємозалежності (синергії), зокрема: готовність до викликів, адаптація, гнучкість, залучення зацікавлених сторін, обмін знаннями та інформацією. Національна стійкість є складноінтегрованим поняттям, відтак має місце велика кількість різних підходів до трактування змісту цього поняття. Зміцнення структур управління є найефективнішим інструментом підвищення національної стійкості. У поєднанні з цілеспрямованими зусиллями щодо посилення кожного із взаємопов’язаних операційних вимірів змісту поняття “національна стійкість” в умовах сучасних безпекових загроз діяльність установ та організацій публічного сектору може призвести до системних, стійких покращень потенціалу стійкості, підтримуючи національну безпеку, суспільну стабільність та довгостроковий розвиток. Важливим проблемним аспектом виступає питання дотримання прав людини в контексті національної безпеки. Дотримання прав людини та громадянина в Україні ґрунтується на відповідних міжнародних нормативно-правових актах, проте правовий режим воєнного стану зумовлює потребу певних обмежень (в частині перетину кордону, пересування).

***Ключові слова:** національна стійкість, публічне управління, інституційна стійкість публічного управління, адаптивність, національна безпека, загрози, державне управління, інституційна спроможність, публічна служба.*

SEMENETS-ORLOVA Inna,

Doctor of Public Administration, Professor,
Head of the Department of Public Administration
PJSC «Higher education institution «Interregional Academy of Personnel Management»,
2, Frometivska Str, Kyiv, 03039, Ukraine
innaorlova@ukr.net
ORCID: 0000-0001-9227-7426

INSTITUTIONAL SUSTAINABILITY OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE PERSPECTIVE OF BUILDING NATIONAL SUSTAINABILITY: SECURITY CONTEXT

***Abstract.** Over the past decade, public sector institutions and organizations have faced a number of crises and challenges (increasing security challenges, diversification of hybrid threats, economic and financial crises). The subject of scientific analysis is the factor of both national stability in general and the stability of regions (oblasts), the stability of territories (several communities), and the stability of individual communities. A number of recent studies also appeal to the organizational stability of individual public sector institutions and organizations. Therefore, the subject of scientific discussions has become the problematic aspects of a number of organizational development factors, with the help of which state and non-state organizations cope with challenges and remain able to increase organizational stability, which becomes a component of national stability.*

The definition of the concept of “national resilience” and the components included in its integrated content in their interdependence (synergies) were analyzed, in particular: readiness for challenges, adaptation, flexibility, stakeholder engagement, knowledge and information exchange. National resilience is a complex integrated concept, therefore there are a large number of different approaches to interpreting the content of this concept. Strengthening governance structures is the most effective tool for increasing national resilience. In combination with targeted efforts to strengthen each of the interconnected

operational dimensions of the content of the concept of “national resilience” in the context of modern security threats, the activities of public sector institutions and organizations can lead to systemic, sustainable improvements in resilience potential, supporting national security, social stability and long-term development. An important problematic aspect is the issue of respecting human rights in the context of national security. Compliance with human and civil rights in Ukraine is based on relevant international legal acts, however, the legal regime of martial law necessitates certain restrictions (in terms of border crossing, movement).

Keywords: national stability, public administration, institutional stability of public administration, adaptability, national security, threats, public administration, institutional capacity, public service.

Постановка проблеми. Впродовж останніх десятиліть система публічного управління багатьох країн стикнулася з численними кризами та викликами, що впливають на суспільство та економіку. Зовнішнє довкілля, в якому розвивається соціум, починає нагадувати інтеграцію багатьох факторів надзвичайного характеру та нестабільного контексту. До них належать терористичні атаки, стихійні лиха, політична нестабільність, економічні та фінансові кризи, соціально-економічні та медичні кризи, гібридні безпекові загрози та прямі військові загрози (у випадку сучасної України).

Деякі з цих соціальних проблем є комплексно проблематичними, оскільки вони є наслідком ефекту так званого «чорного лебедя»: незвичайної, непередбачуваної та рідкісної події з серйозними широкомасштабними наслідками. Поняття “стійкості” зазвичай розуміється як спосіб або здатність протистояти таким кризам, забезпечуючи при цьому функціонування організацій публічного сектору. “Нульовою” точкою для аналізу може бути функціонування організації ідентично тому, як воно функціонувало до кризи або організаційної трансформації. У випадку стійкості органів публічної влади, такі кризові моменти розвитку можуть бути не лише випробуванням для їхнього виживання, але й поштовхом до відкриття «вікна можливостей для їхніх змін», в ідеалі – для покращення їхнього функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти феномену національної стійкості як складової ефективного публічного управління стали предметом поглибленого аналізу низки вітчизняних та зарубіжних науковців. Фундаментальні засади стійкості та адаптація цієї категорії до сфери державного управління активно вивчалася такими дослідниками як О. Князева, М. Іжа, К. Дядюра, Т. Пахомова, К. Домашевська, Н. Клименко, З. Коваль, Я. Лазебник, Р. Плахотнюк, О. Резнікова, Г. Ситник, Г. Заворітня, А. Павлінець, Д. Шкуропадська та інші. Відзначимо, що питання системного аналізу національної стійкості саме як категорії публічного управління, що охоплює інтегровані соціально-економічні, культурні,

організаційно-правові та інституційні виміри, потребує подальшого уточнення.

Мета – визначити проблемні аспекти забезпечення національної стійкості та інституційної стійкості публічної служби в сучасній Україні в умовах посилення безпекових векторів.

Виклад основного матеріалу. Розбудова механізмів публічного управління в сфері національної безпеки за умов євроінтеграції України дає підстави стверджувати, що в останні декілька років відбулися зрушення в національній безпеці, як держав ЄС, так і України (з акцентуванням на розроблені у ЄС норми). Причиною активізації стало повномасштабне вторгнення РФ в Україну. Як результат, події в Україні призвели до визнання Росії головною загрозою цілісності Європи. Досвід країн ЄС демонструє, що посилення взаємодії з міжнародними структурами та відповідність міжнародним стандартам є важливими аспектами цього процесу. У контексті діяльності урядів держав у цьому напрямку у експертному середовищі все частіше почало звучати поняття “стійкості” для позначення спроможностей політичних еліт, інституцій публічного управління, резильєнтності окремих регіонів країни, окремих галузей економіки та всього суспільства загалом.

Здійснення реформ у сфері публічного управління передбачає розроблення та впровадження нових стратегій, політик та інструментів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування системи національної безпеки в умовах євроінтеграції. Проте, успішна інтеграція в європейський простір вимагає з одного боку внутрішніх змін у країні, а з іншого й активного співробітництва з міжнародними партнерами та врахуванням міжнародних договорів та зобов'язань. Лише за таких умов, поєднання системи національного захисту однієї держави з інтересами усього ЄС в цілому, готовність прийняти усі правила ЄС робить можливим інтеграцію нової держави в безпековий простір європростору. Забезпечення національної безпеки у контексті євроінтеграції вимагає постійного моніторингу ситуації, реагування на нові виклики та вдосконалення практики на основі аналізу найкращих міжнародних стандартів та практик.

Слід відзначити фрагментарність наукових досліджень безпекових перетворень, що відбуваються в Україні. Не в останню чергу це можливо пояснити різноспрямованістю в розумінні науковим загалом системних основ щодо розбудови безпекових структур, що має не лише наукові прогалини, а й недоліки в практичній діяльності органів державного управління сектору безпеки і оборони. Зважаючи на викладене, потребують аналізу правове, організаційне та структурно-функціональне підґрунтя системи державного управління у сфері забезпечення національної безпеки.

Теоретик Г. Ситник запропонував модель інформаційного механізму прийняття рішень, що забезпечує регулювання інформаційного обміну між суб'єктами державного управління національною безпекою та об'єктами управління. Зазначений механізм функціонує у взаємозв'язку із правовим механізмом державного управління. Моделювання інформаційного механізму передбачає можливість використання математичних методів аналізу функціонування подібних моделей [3, с. 215].

Механізми антикризового стратегічного управління в сфері національної безпеки та рекомендації органам державної влади щодо його практичного впровадження розробив А. Семенченко. Вчений вважає, що повинні бути розроблені сценарії розвитку подій і відповідні кризові механізми реагування на них для кожної складової частини сектора безпеки із чітким визначенням завдань і регламентом дій, що мають бути забезпечені необхідними ресурсами, силами та засобами. Наявність сукупності кризових механізмів дозволяє суттєво зменшити час на прийняття стратегічних рішень, підвищити ступінь їхньої обґрунтованості, рівень підготовки сил та засобів для дій у кризових і надзвичайних ситуаціях [2, с. 131].

Визначення механізмів державного управління у сфері національної безпеки як комплексу теоретичних, методологічних, регулятивних, політичних, дипломатичних, інформаційно-аналітичних, організаційних, адміністративних, науково-технічних та інших заходів, що застосовуються органами влади у внутрішній та зовнішній політиці для забезпечення реалізації безпеки країни, обґрунтував В. Мурашко. За результатами всебічного аналізу складових частин механізмів забезпечення національної безпеки автором виокремлено їх основні види, зокрема – соціальний, організаційний, правовий, політичний, інформаційний та інституційний [1, с. 7–8].

Якщо звернути увагу на нещодавні зарубіжні дослідження [4], можемо стверджувати про наявність досить поширеного підходу, що визначає чотири ключові фактори соціальної стійкості на національному рівні: патріотизм, політичну довіру, сприйняття внутрішніх загроз та сприйняття зовнішніх загроз. Демонструючи, що ці компоненти можна надійно виміряти та вони є окремими, але разом значущими, це дослідження забезпечує орієнтир для майбутніх досліджень стійкості.

Вагоме значення країни ЄС приділяють питанню кібербезпеки, в тому числі критичної інформаційної інфраструктури, її стійкості та невразливості, адже в умовах воєнного стану та гібридного характеру ведення війни вона є пріоритетною ціллю ворога. Цифровізація окресленої сфери несумнінно, призводить до підвищення продуктивності та ефективності функціонування, однак при цьому уразливість перед кібератаками зростає.

Євроінтеграційна політика України включає захист критичної інформаційної інфраструктури України, що базується на вже наявних європейських практиках у цій сфері. Так, у межах ЄС ключовою установою, що несе відповідальність за досягнення високого спільного рівня кібербезпеки, є Агентство Європейського Союзу з кібербезпеки.

Окремим аспектом виступає питання дотримання прав людини в контексті національної безпеки. Це проблемне питання можна розглядати у двох площинах: захисту прав, свобод та інтересів громадян, в умовах збройної агресії росії та співвідношення дотримання прав громадян з боку держави, забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану. Ця сфера суспільних відносин дає підстави говорити про певну стійкість елементів організаційно-правового забезпечення публічного управління. Загалом, рівень гарантій забезпечення прав та свобод людини і громадянина, в тому числі, у нестабільному безпековому контексті, є вагомою характеристикою інституційної стійкості усього державного апарату загалом (п. 2 ст. 3 Конституції України: “Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави”) [5].

У контексті проблематики забезпечення національної безпеки питання дотримання прав людини та громадянина в Україні ґрунтується на відповідних європейських та міжнародних нормативно-правових актах, кон-

венціях, рішеннях Європейського суду з прав людини. Водночас, умови воєнного стану з метою реалізації Стратегії національної безпеки потребують певних обмежень у правах громадян, зокрема перетину кордону, доступу до деякого роду інформації тощо.

Говорячи про сучасний стан національної безпеки в Україні, ми можемо констатувати, що у нинішніх реаліях відбувається лише її генеза. Військове вторгнення росії продемонструвало недосконалість наявної на той момент системи національної безпеки нашої держави. Водночас, стало зрозумілим, що національна безпека України не може формуватися окремішньо від загальноєвропейської, так само, як і національна безпека країн Європи, мусить враховувати, що захищеність українських кордонів від різних видів небезпек (війна із зовнішнім ворогом, тероризм, природні катаклізми тощо). Тому головним завданням, яке водночас є і однією з головних проблем у впровадженні механізмів публічного управління у сфері національної безпеки в Україні є її адаптація до загальноєвропейської безпеки та впровадження механізмів ЄС у досліджуваній сфері в український простір. Останнє є не завжди легкодійсненним процесом, адже певні пережитки минулого лишаються у свідомості суттєвої частки українців, особливо більш похилого віку.

У даному контексті все більше актуалізується потреба у побудові таких механізмів національної безпеки, які б гарантували цілісність і недоторканість України у майбутньому, після перемоги над ворогом. Військове вторгнення росії нагадали про важливість посилення обороноздатності та вдосконалення механізмів протидії агресору. Структура та ефективність системи національної безпеки України потребують серйозної модернізації та адаптації до стандартів, що діють у ЄС.

Захист на різних рівнях, включаючи територіальний та кібернетичний, стає пріоритетним завданням. Однак важливо враховувати, що воєнний стан впливає на всі аспекти життя країни, включаючи економіку, політичну систему та соціальну сферу. Підтримка військових операцій, реабілітація ветеранів, забезпечення безпеки цивільного населення – усі ці аспекти вимагають ретельного аналізу та ефективного управління.

Важливим питанням залишається стан громадянської свідомості та громадянської культури. Це процес, на динаміку якого значною мірою еволюційним чином впливають іманентні фактори суспільного розвитку. Однак, стан громадянської освіти та здатність

держави забезпечити у всій країні розбудову систему громадянської освіти та національно-патріотичного виховання навіть у нестабільних умовах, є важливою характеристикою інституційної стійкості системи державного управління. Варто наголосити, що громадяни часто не володіють необхідною інформацією про механізми забезпечення безпеки та свою роль у цьому процесі, що призводить до недостатньої участі у відповідних заходах.

До соціальних проблем можемо віднести і низький рівень довіри з боку громадян до органів влади. Недовіра громадян до інституцій національної безпеки є значущою перешкодою для їхньої ефективної діяльності. Така недовіра знижує рівень підтримки з боку суспільства, що в свою чергу негативно впливає на здатність цих інституцій виконувати свої функції. Недостатня прозорість та підзвітність органів влади, а також наявність корупційних проявів, сприяють формуванню негативного ставлення громадян до національних безпекових структур.

Війна, яка призвела до збільшення показнику смертності у період з 2022 р. по сьогоднішній день та масову еміграцію (на яку окрім війни вплинула і економічна ситуація в країні), а також падіння народжуваності призвели до погіршення демографічної ситуації. Особливо тривожною є тенденція зниження народжуваності в країні, яка зумовлена не лише воєнним конфліктом, але й економічною нестабільністю та низьким рівнем соціального захисту сімей. Негативний вплив факторів стресу та неспокою на психічне здоров'я населення може призвести до зниження репродуктивної функції, що загрожує демографічному відтворенню нації.

Велика кількість вимушено внутрішньо переміщених осіб у певних регіонах західної та центральної України стали обставиною, що перевіряла на професійну спроможність та стійкість органи місцевого самоврядування, посадових осіб органів місцевого самоврядування, публічну службу загалом. Врешті-решт, у жодному регіоні України гуманітарної катастрофи не відбулося, органи місцевого самоврядування продемонстрували досить високий рівень ефективного кризового реагування, співпраці з громадою та підтримки високого рівня громадської партисипації у громадах.

Також органи виконавчої влади, створені на місцях відповідно запровадженому правовому режиму воєнного стану, районні військові та обласні військові адміністрації, загалом проявили достатній рівень ризик-менеджменту, зокрема у сферах ліквідації

наслідків руйнування критичної інфраструктури та інших інфраструктурних об'єктів.

Вагому групу проблем досі складають інституційні та правові. Так, українське законодавство у сфері національної безпеки з одного боку є доволі деталізованим, визначаючи повноваження окремих органів державної влади та військових інституцій. Проте, водночас, множинність структурних елементів системи національної безпеки обумовлює її складність та багаторівневність нормативно-правового забезпечення. Публічно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в Україні формується відповідно до Конституції України, яка встановлює основоположні засади цього механізму. Зокрема, стаття 17 Конституції України визначає захист суверенітету і територіальної цілісності держави, а також забезпечення її економічної та інформаційної безпеки як найважливіші функції держави і справу всього народу. Ці та інші конституційні положення утворюють гарантії забезпечення національної безпеки, закріплюючи основні повноваження державних органів у цій сфері.

Реорганізація та модернізація органів національної безпеки часто проводиться фрагментарно, без належного завершення та інтеграції нових підходів у повсякденну практику. Органи національної безпеки не завжди встигають адаптуватися до швидкозмінних умов безпеки, зокрема, новітніх технологічних загроз та гібридних воєнних методів. Подальше реформування, наближення законодавства до норм ЄС може усунути дублювання функцій різних органів, які займаються питаннями національної безпеки. Відсутність чіткої координації між різними відомствами, які займаються питаннями національної безпеки, ускладнює прийняття ефективних рішень. Ця проблема проявляється у фрагментарному підході до управління та реагування на загрози, що, в свою чергу, знижує загальну ефективність системи національної безпеки.

Для вирішення цієї проблеми необхідно розробити та впровадити механізми ефективної міжвідомчої координації, включаючи створення спільних робочих груп, впровадження єдиних інформаційних систем, регулярне проведення спільних навчань та тренувань, а також розробку чітких протоколів взаємодії. Лише завдяки скоординованим зусиллям усіх залучених сторін можливо забезпечити належний рівень національної безпеки та оперативно реагувати на сучасні виклики і загрози.

Високий рівень плинності кадрів у державних установах може призводити до втрати

досвіду та знань. Часті зміни персоналу негативно впливають на стабільність та ефективність роботи органів національної безпеки, оскільки нові співробітники потребують часу на адаптацію та набуття необхідного досвіду. Крім того, втрата кваліфікованих працівників, які мають унікальні знання та навички, набуті протягом багатьох років служби, є суттєвим ударом по інституційній пам'яті організації. Причинами високої плинності кадрів можуть бути недостатня оплата праці, відсутність можливостей для професійного росту, низький рівень соціального захисту та стресові умови роботи.

У сучасних умовах кібербезпека є критичним компонентом національної безпеки, оскільки кібератаки можуть мати серйозні наслідки для державних інституцій, економічних систем, критичної інфраструктури, суспільства загалом. З огляду на зростаючу складність та масштабність кіберзагроз, ефективна кібербезпека потребує впровадження передових технологій для виявлення, запобігання та нейтралізації атак. Для цього необхідно не лише використовувати сучасне програмне забезпечення та апаратні засоби, а й забезпечити високий рівень кваліфікації персоналу, що працює в цій сфері. Висококваліфіковані фахівці з кібербезпеки здатні розробляти і впроваджувати комплексні стратегії захисту, аналізувати загрози в режимі реального часу та оперативно реагувати на інциденти. Однак підготовка таких спеціалістів потребує значних інвестицій у навчання та професійний розвиток. Крім того, ефективна кібербезпека вимагає постійного оновлення технологій та методів захисту, оскільки кіберзагрози швидко еволюціонують. Це потребує значних фінансових ресурсів, які не завжди доступні у необхідних обсягах.

Виклики громадській безпеці та громадському порядку залишаться навіть в післявоєнний період, в тому числі ті, що стосуються цивільного захисту, особливої уваги буде потребувати розмінування територій та небезпека пов'язана з цим фактором, безпеки масових заходів та дорожнього руху, як а також організована економічна злочинність і злочинність, пов'язана з наркотиками, а також торгівля людьми.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Реформа національної безпеки в повоєнній ситуації має бути комплексним і цілеспрямованим процесом, спрямованим на покращення ефективності та адаптацію системи безпеки до нових викликів і загроз. Необхідно, щоб український народ та керівництво країни рішуче діяли у визначенні наці-

ональних інтересів, шляхів їх досягнення та забезпеченні національної безпеки, оскільки це є основною передумовою для існування та розвитку України. Стан нашої держави вказує на те, що потрібно переглянути підходи до розуміння національної безпеки негайно, і не можна чекати, доки буде розроблено ідеальне наукове обґрунтування.

З огляду на майбутню відбудову та процес європейської інтеграції, Україна стоїть перед значним збільшенням обсягу робіт зі зміни законодавства та практик. Цей обсяг включає адаптацію національних нормативних актів до стандартів ЄС, реформування інституційних структур, а також впровадження нових політик та процедур, які відповідають європейським вимогам. Важливість цієї роботи обумовлена необхідністю забезпечення від-

повідності українського правового та адміністративного поля до норм і принципів ЄС, що є ключовою умовою для успішної інтеграції.

Реформа національної безпеки має включати зміни в законодавстві, інституційні зміни, забезпечення у кадровій підготовці посадовців поданої сфери, вирішення питань технічного забезпечення, окреслення ролі міжнародних партнерів у забезпеченні національної безпеки України та з іншого боку – належну детермінацію ролі України для загальної національної безпеки країн ЄС.

Дослідження виконане в рамках науково-дослідної теми: “Кризово-адаптаційна стійкість публічної служби в умовах посилення безпекових викликів”, номер державної реєстрації – 0125U003404.

Література:

1. Мурашко В. С. Організаційно-правові засади формування механізмів державного управління у сфері національної безпеки у провідних країнах ЄС : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : 25.00.05. Київ, 2020. 20 с.
2. Семенченко А. І. Механізм антикризового стратегічного управління в сфері національної безпеки. Реєстрація, зберігання і обробка даних : наук.-техн. журн. 2008. Т. 10. № 1. С. 125–136.
3. Ситник Г. П., Андреев С. О. Про нову конфігурацію постійно діючих органів управління цивільного захисту на державному рівні. Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Презид. Укр. : наук. журн. 2014. № 2. С. 5–11.
4. Zigdon, A., Lavenda, O., Lewin, E. National resilience: Development and validation of a new four-dimensional model for disaster preparedness assessment. Journal of Safety Science and Resilience, Volume 7, Issue 1, March 2026, 100228, <https://doi.org/10.1016/j.jnlssr.2025.100228>
5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. База даних “Законодавство України”. ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> .
6. Салюк-Кравченко О. О., Семенець-Орлова І. А. Комплексний механізм публічного управління у сфері енергетичної безпеки як складової національної стійкості (в умовах енергетичної кризи 2022–2024 років). 2024. Механізм публічного управління, 107-114.
7. Chorna O., Semenets-Orlova I. S., Shyshliuk V., Pugachov M., Pugachov, V. Anti-Crisis regulation of enterprises through digital management. International Journal of Professional Business Review. 2023. 8(5). 90. DOI:10.55908/SDGS.V11I3.816
8. Korolchuk O. et al. Conceptual aspects of public administration of the quality of life in the context of war. Health Leadership and Quality of Life. 2025. 4. 1. DOI:10.56294/hl2025587
9. Korolchuk O. et al. State Regulation of Ensuring the Quality Medical Care During Martial Law in Ukraine: Lessons for the International Community. Issues L. & Med. 2024. 39. 3. 12. PMID: 38771711
10. Nehara Yu., Danylenko et al. The ethical aspect of public administration under special regime and sustainable development. Salud, Ciencia y Tecnología Serie de Conferencias. 2024. 3. 755 p. DOI:10.56294/sctconf2024.755

References:

1. Murashko, V. (2020). Orhanizatsiino-pravovi zasady formuvannia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia u sferi natsionalnoi bezpeky u providnykh krainakh EU [Organizational and legal principles of forming public administration mechanisms in the field of national security in leading EU countries]: avtoref. dys. ... kand. derzh. upr. : 25.00.05. Kyiv, 2020. 20 s. [in Ukrainian].
2. Semenchenko A. I. Mekhanizm antykrizovoho stratehichnoho upravlinnia v sferi natsionalnoi bezpeky [Mechanism of anti-crisis strategic management in the field of national security]. Reiestratsiia, zberihannia i obrobka danykh : nauk.-tekhn. zhurn. 2008. T. 10. № 1. S. 125–136 [in Ukrainian].
3. Sytnyk H. P., Andreiev S. O. Pro novu konfihuratsiiu postiino diiuchykh orhaniv upravlinnia tsyvilnoho zakhystu na derzhavnomu rivni [On the new configuration of permanent civil protection management bodies at the state level]. Visn. Nats. akad. derzh. upr. pry Prezyd. Ukr. : nauk. zhurn. 2014. № 2. С. 5–11 [in Ukrainian].

4. Zigdon, A., Lavenda, O., Lewin, E. National resilience: Development and validation of a new four-dimensional model for disaster preparedness assessment. *Journal of Safety Science and Resilience*, Volume 7, Issue 1, March 2026, 100228, <https://doi.org/10.1016/j.jnlssr.2025.100228>

5. Konstitutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". VR Ukrainy. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Mode to access: 10.01.2025) [in Ukrainian].

6. Saliuk-Kravchenko, O. O., & Semenets-Orlova, I. A. (2024). Kompleksnyi mekhanizm publichnoho upravlinnia u sferi enerhetychnoi bezpeky yak skladovoi natsionalnoi stiikosti (v umovakh enerhetychnoi kryzy 2022–2024 rokiv) [A comprehensive mechanism of public governance in the field of energy security as a component of national sustainability (in the context of the energy crisis of 2022–2024)]. *Mekhanizm publichnoho upravlinnia*, 107-114 [in Ukrainian].

7. Chorna, O., Semenets-Orlova, I. S., Shyshliuk, V., Pugachov, M., & Pugachov, V. (2023). Anti-Crisis regulation of enterprises through digital management. *International Journal of Professional Business Review*, 8(5), 90.

8. Korolchuk, O., et el. (2025). Conceptual aspects of public administration of the quality of life in the context of war. *Health Leadership and Quality of Life*, (4), 1. 11. DOI:10.56294/hl2025587

9. Korolchuk, O., et el. (2024). State Regulation of Ensuring the Quality Medical Care During Martial Law in Ukraine: Lessons for the International Community. *Issues L. & Med.*, 39, 3. 38771711

10. Nehara, Y. D., Orlova, I. S., Kapitanets, S., Kyrychenko, M., & Bykov, O. (2024). The ethical aspect of public administration under special regime and sustainable development. *Salud, Ciencia y Tecnología-Serie de Conferencias*, 3, 755. DOI:10.56294/sctconf2024.755

Дата надходження статті: 06.08.2025

Дата прийняття статті: 05.09.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.09.2025